

KURYER LITEWSKI

W WILNIE Sroda dnia 14 Listopada. V. S. ROKU 1866

WARSZAWA d. 21 listopada. Król Jmć bawiając w Osterode miejscu położonem między Grudziądzem i Heilsbergem. d. 18 wydał, i potrójnie ogłosić kazał wyrok osnowy następującej. Monarcha Pruski pewną i wiary godną wiadomość odebrał, iż w okolicach niektórych departamentu Poznańskiego i Kaliskiego w Prussach południowych okazały się ruchy buntownicze. Król jest przekonany, iż większa nierównie część obywatelów tej prowincyi wiernie i gorliwie obowiązki swoje wypełniać będzie. iak czyni chwalebnie na wzór innych departamentu Warszawski, pamiętając iak wielkie łaski i dobrodzieystwa Fryderyk 3 wyświadczył temu kraiovi, i iak nieustanną od początku panowania swojego ma troskliwość, ażeby stan kraju polepszył, i kwitnącym uczynił, przez wprowadzenie porządku dotąd nigdy nieznanego. Mała tylko liczba zle myślącej Szlachty domowej lub przybyłej teraz znajduje się w pomienionych departamentach, którzy korzystając z wojennego zamieszania fałszywymi oświadczeniami lud zwodząc i do nieprzyjaciela skłaniając, zamierzili kraj zburzyć, z powszechney klęski, cierpienia ziomków, sami dla siebie zbierać zyski krwią obywatelską zbroczone.

Takich więc złoczyńców Król Jmć postanowił karać z największą surowością: wszystkich natychmiast oddać pod prawa wojskowe, rozkazując wojennym i cywilnym urzędnikom Pruss południowych, ażeby każdego Szlachcica imali, i przed najbliższym sądem wojskowym niezwłocznie stawili, któryby z bliska czy daleka do buntu należał, albowież druzich obywatelów do powstania namawiał i zachęcał. Sady zaś pomienione każdego z poymanych Szlachty w przeciągu 24 godzin według praw wojskowych osądzić, dać wyrok, i gdy o przestępstwo zostanie przekonany, rozstrzelać powinny. Od tej surowości Król Jmć może uwolnić i miłosierdzie okazać samym tylko ludziom niższego stanu, którzy od innych obłąkani będą; ci tylko sami według przepisu praw krajowych do odpowiedzi mają być powołani. Ktokolwiek burzycielów domowej spokojności sam z dobrej chęci odkryje i rządowi doniesie, ten nie tylko łaski Monarszey pewnym być może, albowież w miarę ważności zasług swoich odbierze nadgodę przyzwoitą.

Donieśliśmy, że X. Józef Poniatowski przyjął ofiarowaną iemu komendę milicyi miasta naszego, dla utrzymania domowej spokojności postanowionej, i publicznego bezpieczeństwa, ięśliby kazała kiedy potrzebą wojsku Pruskiemu, które tu jest na załodze, wyciągnąć do połowej potrzeby. Ten wódz wczora dał odezwę do obywatelów, dziękując im za ufność; zaręcza że powołaniu zadość uczyni: spodziewa się że każdy przez zachowanie się spokojne i ulę głość prawom krajowym, ułatwi pracę milicyi, ięśli sam do niej wchodzić nie będzie, a najwyższą zwierzchność uwolni od koniecznej potrzeby karania przestępców surowego: przypomina, że spokojność, porządek, zachowanie się przyzwoite obywatelów zawsze naydziel-

niey broniło od klęsk i przykrości nieuchronnych podczas wojen; zachęca nakoniec gospodarzów i właścicieli domowych, ażeby powinności swojej zadość czynili. Do tej odezwy przyłączona jest instrukcyja dla pięciusetników, setników, i dziesiątników co czynić mają w każdym zdarzeniu, gdzie i w iakim przypadku lud swój zgromadzać, czyiego rozkazu słuchać, iak formować rezerwy, iakim porządkiem w iakiej liczbie utrzymywać strażę. Obywatelom zalecono, ażeby się w broń opatrzyli, wodę w domach mieli gotową do gaszenia pożarów, i potrzebne narzędzia. Gospodarze sami w potrzebie stawać powinni, albowież pewnego człowieka stawić na miejscu swoim, i pilnie postrzegać, ażeby włócegi, ludzie nieznaomi i podeyrzani w mieście znajdować ię nie mogli.

Ta odezwa dnia wczorayszego uroczystie ogłoszona została na ratuszu w obecności X. Józefa Poniatowskiego i obywatelów licznie zgromadzonych, natychmiast zrobiono urządzenie milicyi miejskiej, sporządzono registr domów, i mieszkańców, wyznaczeni tysiącznicy, pięciosetnicy, setnicy i dziesiątnicy.

MADRID d. 11 października. Ogłoszono jest powszechny że wojnę lądową mieć wkrótce będziemy, a X. Pokoju iako Generalissimus obiówszy hetmaństwo armii Hiszpańskich rychło kampanią zagał. To przynajmniej pewna, że dziś wspomniany wódz odezwę wydał, która iak wielkie wrażenie sprawiła na umysłach obywatelów tej stolicy, tak niemniej zadziwi mieszkańców prowincyi i postronnych; osnowę kładniemy. Jmieniem Króla, naprzód wzywa wszystkich Hiszpanów, szczególniej rządów i urzędników, ażeby starali się usilnie dopełnić Królewskie regimenta regularne i milicyą, iakoteż wojsła morskie ludem nowozacieżnym: trzeba ieszcze formować nowych wiele półków konnych, naybardziej zaś napełnić skarb publiczny wojną wypróżnioną, którego od lat kilku nie zasilał Amerykańskie dochody. Andaluzya i Estremadura mając wiele dzielnych koni, naywięcej tych mają dostarczyć. Odmienia Xiążę dawną ustawę, która przepisywała, iak wiele rekrutów prowincye dawać mają tak np. Navarra zamiast 400 da 1500, Biscaya 800, Asturia 600. Guipuscoa 400

Don Espinosa wyznaczony jest od rządu, ażeby zgotował projekt ogólny, iakie odtąd podatki i w iakiej ilości mają wnosić do skarbu Hiszpani; płacili zaś od kilku wieków bardzo mierne, gdyż korona niezmierne dochody zawsze odbierała z nowego świata; powrócą zapewne do stopnia przeszłego, gdy wojna skończona z Anglikami otworzy Ocean żeglarzom naszym. Duchowieństwu zalecono, ażeby gorliwie słowem i przykładem lud zachęcało do wykonania zamiarów rządowych. Wnosimy, że te przygotowania, za cel mają wyprawę bliską do Portugallii, chociaż zdawała się panować ścisła przyjaźń i najlepsze porozumienie między dworem naszym i Lisbońskim. Jmni rozumieją, że Król Katolicki zbiera całą potęgę Monarchii, ażeby mógł dzielnie popierać wojnę morską, i przesłać znaczne półki do Buenos Ayres

i Carracas, z których osad pierwszą podbił nieprzyjaciel, w drugiej, jak słyszymy, lądował Miranda, o którego powodzeniu wiadomości pewnej niema. Eskadry Hiszpańskie pomnażają się coraz nowemi okrętami, jednak żadna dotychczas nie wyszła na morze z Cadix, Carthageny, Ferrolu.

PARYŻ d. 24 października. Minister morski Decrés do wszystkich portów, komendantów eskadr i korsarzów przesłał wiadomość, że gdy zaczęta jest wojna między Francją i Królem Pruskim, odtąd statki do tego Monarchy i poddanych jego należące mają być zabierane.

Tenże minister ogłosił że okręt liniowy Cassart od 74 armat, należący do eskadry Admirała Willaumetz do Brestu szczęśliwie powrócił po 10 miesięcznej żegludze; niewiadomo gdzie zostawił wspomnianego wodza, burzą odłączony został od innych okrętów, dżyłteż uprzedził zbliżające się do portu. Gdy już był niedaleko brzegów oyczystych, spotkał i zniszczył kilka statków Angielskich, między niemi korsarza, który w nadzieję zysku znacznego płynął do Buenos Ayres. towary z niego zabrane wynoszą 2 miliony franków.

Nie przestaniemy wysyłać dawne regimenta i lud nowozacieczny do Niemiec; część nowych korpusów ma iść do Saxonii, druga formować rezerwę nad brzegami Renu i Menu. Port Anvers pożytecznym być zaczyna ze względu wojennego, gdy wojna z Anglią trwająca nie pozwala kupcom handlu prowadzić. Spuszczane tam niedawno na wodę fregata i korweta, rzeką Escaut przeszły do portu Batawskiego Flessingue. Budowla zaś 9 okrętów liniowych tamże przed 2 laty zaczęta, nie rychło jeszcze być może skończona.

LONDYN d. 24 października. Francuzkie pisma krótką wzmiankę uczyniły o bombardowaniu portu Boulogne d. 8 przedsięwzięciem utrzymując że małą szkodę sprawiła w mieście; gdyby tak było Admirał La Crosse nie miałby potrzeby hamować zapędów gminnych podczas bytności lorda Lauderdale. Cokolwiek było, pisanasze opisują ten przypadek następującym sposobem. Officyer Congreve syn Generała tegoż imienia, wynalazł race nowego rodzaju, i przełożył Admiralicji, że mogą być użyte do zniszczenia Francuzkiej floty. Każda z nich 32 funty ważąca, w blaszanej rurze zawiera wiele strzał ognistych, które hakami o drzewo zawadzone palą się 10 minut; tymczasem przez otwory dolne lecie się ogień rzęśisty, naostatek pękają race, i na podobieństwo bomb wszystko niszczą; co większa ogień ma być tego rodzaju, że woda do zgaszenia użyta, owszem pożar powiększa. Race wznoszą się nadzwyczajnie wysoko, z których wypadające strzały zdają się powietrze zapalać.

Tego wynalazku doświadczyć chcąc Admiralicja d. 8 50 szalup i batów machinami opisanymi napelnionych do Boulogne wysłała. Zbliżając się Anglicy jak najbardziej do brzegu; nieprzyjacielskie straże nie spodziewając się zapewne napaści, niedbale czuwały; dowodem tego jest, iż nie rychło dawać ognia zaczęto z batteryi lądowych, prawie wtenczas, gdy nasi dzieło dokonawszy oddalili się na głębiny. Skutek odpowiedział nadziei, widzieliśmy pożar wszczęty na kilku miejscach w mieście i porcie, rac iednak nie rzucono nad 300. Gdyby statki Angielskie mniej do brzegów zbliżone były, większą szkodę poniosłby nieprzyjaciel. Przestaniemy na tem do zamierzonego czasu, przekonani, że nakoniec rząd znalazł nieomylny sposób zniszczenia w iednej chwili przygotowanej od lat kilku floty na przewiezienie wojsk Francuzkich do brzegu Angielskiego.

O eskadrze Admirała Willaumetz nic pewnego, bardziey nas trwoży los Admirała Strachan; okręta iego Terrible i Decade przybyły do Plymouth w smutnym stanie doniosły, że d. 14 sierpnia wyszedłszy z Barbados na ściganie Francuzów, Angielski wódz doznał trogiey nawałności, która dni 2 trwając wszystkie statki iego nie tylko zepsuła, aleteż po morzu rozrzuciła. Terrible maszty stracił; zbliżając się do brzegów oyczystych widział okręt Audacious w równym stanie; Georges, Eagle, Atlas, Montague gdzie poszły, niema wiadomości; domyślamy się tylko, że do portu Hallifax w Acadyi udać się musiał Strachan; ponieważ to miejsce najbliższe było gdzie schronienie znaleźć, i skołatana eskadrę mógł naprawić.

Słuszny był tych domysł którzy utrzymywali, że po zaszyłych od śmierci Pitta odmianach, nowi Ministrowie nowy Parlament zwoływać zechcą; stało się; Król dziś przybywszy do stolicy z Windsor, był na tajney radzie, i podpisał wyrok nakazujący dzisiejszym Reprezentantom Izby niższej, Anglikom, Szkotom, Irlandczykom, rozeyć się do domów; miastom zaś i Hrabstwom do tego prawo mającym nowych obierać, którzy na d. 15 grudnia stawać powinni w Londynie.

We wszystkich portach wschodnich i południowych Królestwa nie ustają przygotowania do wielkiej wyprawy za morze; ta już długo nie może być odwołaną, zacznie się wkrótce pora burzliwsza roku, która żeglugę tamować zwykła przez czas nieiaki, albo przynajmniej niebezpieczną czynić. O celu wyprawy, same tylko są domysły, do Niemiec albo do Batawskich brzegów ma być przedsięwzięta. Prócz innych eskadr uzbroić nową kazano, której wodzami wyznaczeni Hood i Stapford; ta z Portsmouth wyndzie nappierwsza, inne po niej nastąpią. Z dworami Berlińskim i Stockholmskim rząd nasz ważne mieć musi negocjacye; ponieważ codziennie gońców wysyła, i od nich odbiera.

X. d' Yorek pod miastem Skrewsbury budować niedawno kazał nową zbrojownię, dzieło jest dokończone, w tém miejscu złożyć możemy wygodnie 100 t sztuk ręczney broni, i wszelkie potrzeby wojskowe na tak ogomną liczbę ludu.

O czynnościach G. Fox i Stuart w Sycylii i Calabryi dawno rząd milczy; z Palermu doniesiono, że Kawaler Acton dawniey pierwszy Minister oddał się z nrzędu, który teraz oddano Margrabiemu Circello. Lord Minto wyznaczony wielkorządca osad wschodnio Indyjskich, jeszcze nie wyjechał do Azji; podróż ma przedsięwziąć za powrót syna swojego, który służy na morzu śródziemnym, i ma otrzymać nie poślednie miejsce pod okiem oycy w Madras lub Calcutta.

H A G A d. 24 października. Nowy sposób wybierania podatków niedawno wprowadzony do Batawskich departamentów, zyskał pochwałę obywatelów; wypłaca każdy co kazała zwierzchność, bez narzekania i przymusu, wiedząc, że ciężar dotyka równie każdego w miarę dochodu i majątku, bez wyłączenia. Chociaż tym sposobem urosł dochód publiczny rzecz jest pewna, że skarb jeszcze potrzebuje nadzwyczajnego posilku, przychody przenoszą znacznie wydatek, zwłaszcza w okolicznościach dzisiejszych, gdy uwikłani do wojny morskiej, dzwigać nadto musimy ciężar lądowej, i znaczną liczbę żołnierza posyłać do Niemiec.

Gwardya piesza dotąd pozostała w stolicy ruszyła do Wesel; słysząc że ma przybyć do nas z Belgium regiment pieszy, drugi konny Francuzki, na obronę krain. Wojska Pruskie niedawno zgromadzone do granic prowincyi Overysse, oddaliły się w głąb Westfalii tak śpiesznie, iż nawet nie wybrały kontrybucyi

nakazanej w Bentheim i Steinfurt. Podobnym sposobem ustąpiła druga dywizya, którą wprowadził G. Hagken do Xięstwa Westfalskiego, własności Landgrafa Hesse Darmstadt. Jak daleko zaszedł do Niemiec Batawski G. Dumonceau nie wiemy; Daendels wkroczywszy do Fryzyi wschodniej, główną kwaterę założył w mieście Leers.

KRAKÓW d. 19 listopada. W mieście naszym zdarzył się okropny przypadek. Jeden z tutejszych, muzyków zapomniawszy wrodzonego przywiązania, 10 letnią córkę po barbarzyńsku traktował; kolega doniósł o tém zwierzchności która temu opiekę nieszczęśliwej zleciła. Rozgniewany oyciec długo tał zawziętość nakoniec zaprosił do siebie owego opiekuna i zabił z pistoletu, chcąc zaś uniknąć kary zasłużonej, sam sobie życie odioł. Sąd kryminalny dla obrzydzenia tego postępku, imie zabójcy i samobójcy razem, przyłączywszy opisanie całego zdarzenia, w tych d. na szubienicy publicznie zawiesić rozkazał.

WIEN d. 12 listopada. Gazeta dworska opisuje skutki wiadomej bitwy pod Averstaedt, d. 14 października stoczonej. Wiadomo, że Pruskie raporty stratę Fryderyka 3 położyły na tysiąc zabitych, 3 t. ranionych, 20 t. poymanych od nieprzyjaciela, w iedno licząc Erfortską załogę. Nazajutrz po bitwie, to jest d. 15 z liczby ieńców odłączono 6 t. Sasów w Jena; komendant ich GL Niesemauscheli 121 Officyerów podpisawszy, że służyć nie będą, z ludem swoim do domu odesłani. Tegoż d. wieczorem wszedł Murat przez umowę do Erfortu, gdzie znaleziono 8 t. chorych i ranionych Prussaków; ludu zdrowego nie było nad 6 t. Wiadomo, że Feld Marszałek Moellendorf, X. Orange Fulda, GL Larisch, Grawert, GM. Lefevre, Zweyfel, dawszy słowo, uwolnieni zostali. D. 17 była mowa o 6 tygodniowym zawieszeniu broni, na które zezwolić nie chciał nieprzyjaciel, rozgłoszona iednak o to negocyacya sprawiła że nie ieden z wodzów rozumiał, że zmordowanym pozwolony jest spoczynek. Pruskie wojsko wielo kolumnami ciągnęło do brzegów Elby; następowali za niem zbliżka Bernadotte, Murat, Soult, Ney, Davoust zbierając po drodze zostawiony lud i rozmaite sprzęty. Pierwszy pod Halle spotkawszy X. Eugeniusza Wurtembergskiego prowadzącego rezerwę, po krwawej rozprawie wkroczył do miasta, gdzie znalazł blisko 5 t. ludzi naywięcej ranionych.

Część prawego skrzydła Pruskiej armii pod G. Blucher wynosząca głów 9 t. d. 17 przeszła Osterode i Klausthal; za nią następował X. Saxe Weymar na czele 12 t. żołnierza; d. 19 i 20. połączeni wodzowie stanęli bez przeszkody pod Spandaw, dokąd gdy d. 23 przybył G. Lecoq z dywizją, udali się wszyscy razem do brzegów Odry. Podobnym sposobem X. Hohenlohe zebrawszy 15 t. zbroynych ciągnął przez Oranienburg i Templin wdluż jeziora Ucker do Stettinu, za którym pośpieszał Murat z całą iadzą. Pod miasteczkiem Prentzlow przyiść miało do krótkiej lecz bardzo krwawej sprawy, której skutek niewiadomy. Miasta Saksie Averstaedt, Jena, Naumburg, inne miejsca teatru wojennego blizkie uciierpiały wiele podczas bitwy, i wkrótce po niej. Wsi Wetzdorf mieszkańce, starców, niewiasty, i dzieci wyłączywszy, ukarani śmiercią, których obwiniał nieprzyjaciel, że ciągnących pojedynczo żołnierzy zabijali, i bagaże złupili; o czém Davoust przez odezwe ostrzegł kraj cały.

Potwierdziła się wiadomość, że X. Hohenlohe po krótkim lecz bardzo krwawym spotkaniu pod Prentzlow, ustępując przewyższającej liczbie nieprzyjaciół, podpisał umowę której skutkiem było poddanie się miasta Stettinu, dokąd część ludu iego schroniła się po skończonej bit-

wie przez Lockenitz. Bawarskie woyska opuściły Dreźnie dalej pośpieszając przez Lusacyą, którym hetmanią Generalowie Deroi, Siebein, Minucci; mieysce ich zastępują regimenta Wurtembergskie. Margrabia Luchchesini znajdować się miał w głównej kwaterze Francuzkiej, gdzie audyencyi wprawdzie nie otrzymał, lecz z G. Duroc wiele konferencyi odprawił, których treść nie ogłoszona. Gdy Francuzkie woyska zbliżały się do Brunświku, panujący Xiążę domagał się, ażeby kraj iego mógł obojętnym zostać; lecz na to nie zgadzał się nieprzyjaciel, więc Xiążę chociaż chory opuścił stolicę, do której wkroczyli Francuzi.

W czasie bitwy Napoleon surowie zgromił żołnierzy gwarłyjskich, którzy głośno wołali, ażeby im wnieść do boju pozwolono; d. 19 ogłosić kazał nieukontentowanie swoje z postępku Generalów Klein i Lasalle, którzy wysłani w pogoń za wspomnianymi wyżej dywizjami Blucher i drugą, gdy tym odwrót przecinać powinni byli, uwierzywszy powiesci o podpisaniu broni zawieszeniu na 6 tygodni, wolną drogę zostawili. Podobny przypadek zdarzył się r. 1805 G. Austriackiemu Nostitz z równej pobudki. Napoleon oświadcza, że podobne zdarzenia w armiach dobrze urządzonych mieysca mieć nie powinny, gdyż wódz nie używając pomocy nieprzyjacielskiej może swoim Officyerom przesłać sam rozkazy, i wolę objawić. Towary Angielskie w Lipsku znalezione i konfiskowane, mają być wielkiego szacunku; wykupując one kupcy mieli ofiarować 60 millionów franków; niewiadomo czyli ofiara jest przyjęta; inni mówią, że pomienione towary nie warte są nad 10 millionów talarów. Sukna wiele rozdano w podarunku Officyerom i żołnierzom.

Imperator Jmć całej Rosyi przez Ambassadora Graffa Razumowskiego darował kosztowny pierścień brylantowy lekarzowi woysk Austriackich Cruyce, który w r. prz. ochoczą pomoc dawał chorym żołnierzom i ranionym. Nasz Monarcha dał przywilej fabrykantowi z Wiener Neustadt Braunlich na robienie przez lat 12 aksamitek: za pomocą nowych warstatów, które sam wynalazł, tak żeby w pomienionym przeciągu czasu nie godziło się nikomu w państwie Austriackiem podobnych robić i naśladować.

Stany Królestwa Węgierskiego przesyłają codziennie znaczne ofiary na poratowanie obywatelów Austrii, Czech, i Morawii wojną wyniszczonych. Arcy X. Ferdynand panujący w Wurtzburgu, Barona Nordeg wyznaczył posłem pełnomocnym do związku Reńskiego w Frankforcie. Wiadomości z Triestu odebrane donoszą o nowym krwi przelaniu, które nastąpić miało w bitwach d. 29 i 30 września stoczonych między G. Marmont i Montenegrinami; lecz o tém niema urzędowego raportu.

NORIMBERGA d. 30 października. Dziś niespodzianą wiadomość odbieramy, że z iednej strony Ludwik Buonaparte dywizją woysk Batawskich, z drugiej Mortier Francuzkich, bez poprzedzającego ostrzeżenia wprowadzili do kraju Hesse Casselskiego naprzód, wkrótce potem do samej stolicy tegoż imienia; nadto oświadczone Ele torowi, że większa ieszcze liczba obcych żołnierzy wkrótce przechodzić będzie, za tém woyska narodowe zostały oddalone Tegoż czasu inny wydział Francuzki pośpieszał do Hanau dla osadzenia twierdzy. Nie wiemy, co o tym postępku gwałtownym rozumieć. Elektor udać się miał do głównej kwatery Napoleona. Dotąd woyska Francuzkie od granic oyczystych i brzegów Renu ciągnące do Saxonii, iść zwykły przez Cronach, Forchheim, Wurtzburg; teraz kazano im ciągnąć z Moguncyi na Frank-

fort, Hanau, Fulda, Eisenach, Gotha, Erfurt; taż sama droga służy dla ienców posyłających się do Francyi, chorych, ett. Droga na Hanau obrócona pokazuje, iż obojętność krajów Elektora Hesse Casselskiego iest zgwałcona.

Wiadomo, iż Elektor Saski podpisał umowę z Francuzami po bitwie d. 14; lecz ta obojętność nie iest o-nemu przyznana od Króla Pruskiego; może być prze-to raz ieszcze Saxonia wojennym teatrem. Elektorskie woys a. n. ymężniey walczyły; nieprzyjaciele i zprzy-mierzenie oddaia im tę sprawiedliwość. Naywyższy kommandant G. Zeschwitz d. 17 pod Halle, gdy o-bojętność Saxonii ogłoszono, nie liczył przy sobie nad 7 t. żołnierza; wielu z Prussakami poszło daley, i zam-knęto się w Magdeburgu. GL. Niemauschel 70 letni weteran, dokazywał wiele pod Averstaedt, dopóki z 3 regimentów przy nim będących nikt prawie nie zo-stał do boiu zdalny; wtenczas dopiero broń złożył. G. Seuft poległ; ogólna strata Sasów niewiadoma. Artyl-lerya zręcznie i trafnie ognia dawała; szeregi całe nie-przyjaciół przed nią padały.

Armia Federacyi Reńskiej ma wynosić 72 t. nie-ktorzy z Xiążąt mniej potężnych obowiązali się dać liczbę większą nad przepis pierwszy; tak np. X. Nas-san uzbraia 4 t. Do Frankfortu posłano ienców Pru-skich kilka kolumnami, z których 3 pierwsze liczyły każda głów po 3 t. Lannes przechodził Elbę pod Des-sau, Davoust w Vittenbergu; to miejsce i most zmo-cnić kazano do czego użyto kilka t. wieśniaków oko-licznych. W Erfurt znaleziono przy innej zdoby-czy część polowego ekwipażu Monarchy Pruskiego, któ-rą Murat do Ma deburga odesłał. Ta twierdza wcze-śnie przed zaczęciem wojny opatrzona do wszelkich przypadków, długie teraz oblężenie wytrzymać może, garnizon Pruski składa się z 12 t. żołnierza, ma wiele dział, ammunicyi żywności. Ney opasał zdaleka, wą-tpiemy żeby w porze terazniejszey porządne oblęże-nie nastąpić mogło.

Rząd Wurmberski wydał zalecenie, ażeby o-bywatele mający dobra w tym kraju, którzy teraz ba-wia w zagranicznych, iak nypredzey powracali. Land-graf zaś Hesse Darmstadzki rozkazał, ażeby odtąd w państwie iego pddani składali podatek w miarę docho-du, bez żadnego wyłączenia i różnicy; przywileie z dawna komukolwiek nadane, podziśdzień służące, od-tąd ustawać powinny, ażeby obywatele doznanicy ró-wney opieki prawa równie ciężar dzwigali przykła-dając się do opatrzenia potrzeb publicznych,

W Berlinie słabą załogę Francuzi zostawili, mając iść do brzegów Odry, lecz w Potzdanie, Charlotten-burgu, i okolicach więcej stoi żołnierza. Deputaci od Senatu Paryskiego do główney kwatery iadący, Ah-remberg, Neufchateau, Colchen; wkrótce tu są spo-dziewani. G. Macon kommandant Lipski umarł. Mia-sto Spandau bramy bez odporu otworzyło. Według ostatniego doniesienia, Davoust i Augereau stali w Ber-linie i okolicach, Bernadotte w Brandeburgu, Murat i So-ult w Stettinie. Minister Pruski Jngersleben zarzą-dzający Hannoverem po oddaleniu się G. Schulenbur-ga, opuścił Elektorat. Jest zapewne omyłka w donie-sieniach, które twierdziły, że G. Lecocq przyprowa-dziwszy dywizyą Westfalską do Marchii Brandebur-gskiej, złączył się pod Spandaw z innemi, które pow-racały z Saxonii przeszedł Odrę, gdyż pewnie wiemy, że ten wódz opuścił granice Batawskie i Westfalią wprawdzie, lecz natychmiast udał się do Hameln, i załogę twierdzy znacznie zmocniwszy, 5 t. żołnierza swego rozłożył po wsiach blizkich.

Spodziewając się podobno rychłego oblężenia przez

Francuzów ciągnących w te strony od zachodu i po-łudnia, Hameln oblać kazał zerozko do koła, tak iż zupełnie dziś iest niedostępną. Rząd Elektorsko Han-nowerski o tém uwiadomiony, ledwie administracyą kraju przez Prussaków opuszczonego przyiowski, na-tychmiast wysłał deputatów do pomienionego G. z prozbą, ażeby kraj opuścił, Lecocq nie tylko Hameln, ale też Nienburg utrzymać i bronić postanowiwszy, lud wieyski zgromadza, mury i wały pilnie naprawiać ka-że, na pół mili od nich stojące domy i drzewa zni-szczono. Do Hildesheim wkroczyli Francuzi. Han-nowerski kraj zostawiają nietknięty. Gdy kilkuna-stu ludzi wpadłszy do iedney okolicy, posłyszeli na iakiem są miejscu, natychmiast odeszli, wracając na-wet kontrybucyą już wybraną. Kommedantem twier-dzy Magdeburgskiej iest GL. Wartensleben mąż do-świadczony. O dzisieyszym stanowisku woysk Francuz-ko Batawskich niema pewney wiadomości; słyhać tyl-ko, że dywizye niektóre zbliżyły się do Fuldy i Mei-nungen, z kąd daley postępują, zajmować mając mieysca przez wielką armią wypróznione, która marsz zaczęła ku brzegom Odry.

NEAPOL d. 14 października. Przed kilka d. Józef Buonaparte wyrok surowy ogłosił, rozkazując, a-żeby ustawy przeszłego rządu zapadłe od d. 13 Czerw-ca r. 1799, to iest od czasu ustąpienia woysk Fran-cuzkich z kraju naszego i upadku RP. Parthenopey-skiej zciągające się do rozdania dobr wielorakich; nay-bardziej skonfiskowanych buntownikom, i darowanych osobom wiernym domowi panującemu, moc swoją stra-ciły. Podobnym sposobem upadać mają wszelkie kol-lacye beneficjów Kościelnych, Biskupstw, Opactw, i innych od tegoż d. i r. nastale. Które rozrządzenia poddając niepewności i losowi wątpliwemu własność wielu obywatelów spokojnych gdy powszechną trwo-gę po całym kraju rozniosły, Józef Buonaparte do one-go wyroku przydał przestrożę, iż te ustawy bez wy-łączenia być nie mogą, i będą ich miały bez wąpie-nia znaczną liczbę w czem rząd dzisieyszy wzgląd za-chować obiecuie na osoby, czasy, okoliczności, zasłu-gę poślednieyszą i nowe przestępstwa.

Ta wszakże obietnica, której skutku nikt pew-nym być nie może, nie odieła nikomu boiaźni gdyż niewiadomo, kto będzie osądzony godnym względów rządu nowego. Ten zaś z drugiey strony, zachowu-jąc obyczaj w rewolucyach przyjęty, zkonfiskował tym-czasem dobra i wszelką własność obywatelów naydo-soytniejszych którzy przykładnie dochowując Ferdy-nandowi 4 zaprzysiężoną wierność, oddalili się do Pa-lermu za dworem; podobnie ogłoszono spadłym na skarb cały majątek ruchomy i ziemski mieszkańców Cala-bryi, którzy do terazniejszego powstania należeli; ta klęska rozciągnie się do innych prowincyi; nadgroda i zdobycz stróńnikom nowego rządu gotowa, Biskupom pozwolono od dziś dnia kapłanów święcić, co im do-tychczas było zabroniono.

Zawczora wkroczył do naszej stolicy batalion Szwajcarów na żołdzie Francuzkim będący. Prowin-cya Salerno, iak mówią, uspokojona zupełnie; dywi-zye do innych wysłane, częste bitwy staczają z roko-szanami tronowi wiernymi. Angielskie woysko wspa-rzane dotąd trzyma twierdzę Amantea, liczba ich niewia-doma; to pewna że trzymają się w mocnych szancach. W tych d. miał attak powszechny nastąpić 3 kolumnami G. Verdier, Mermet i Franceschi; Gardanne na od-wodzie stoi w Palmi, Regnier w Catanzaro Mas ena w Monteleone gdzie nie myślił ieszcze o o lęczeniu Reg-gio i Scylla.

Spodziewając się podobno rychłego oblężenia przez

W Drukarni Akademickiej Wileńskiej wyszło dzieło pod tytułem. *Zbiór Praw Ustaw i Ukazów o NABORZE REKRUTIM* w Impe-rium Rosyjskim z dodatkiem *Imiennego Ukazu dla Lekarzy* iak się przy Naborze w roku 1806. zachować mają. Cena złotych 5. z początk. 1. Rubel